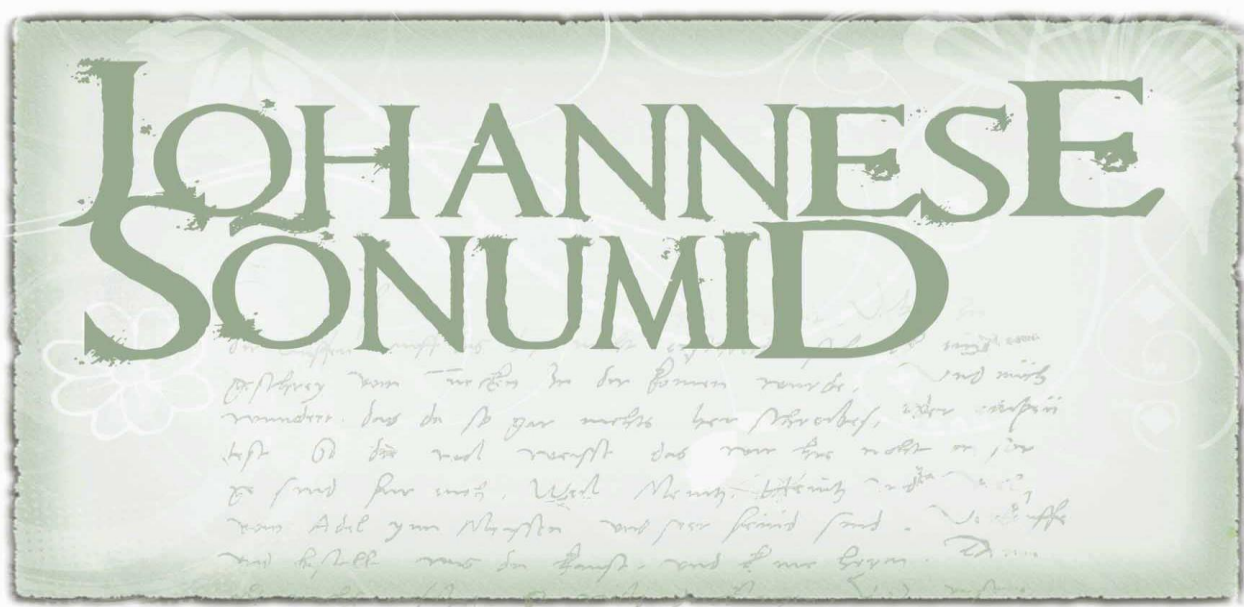

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus JAANUAR 2021

Iga päeva valgus on kingitus.

Suured pühad on selleks korraks peetud. Seekord olid nad küll mõnevõrra teistsugused kui eelmistel aastatel. Kunagi varem pole me pidanud jõulukirikus armsaid jõululaule laulma maskis. Nii need asjad siin ilmas käivad, et ajad ja välised olud muutuvad. Aga ega need laulud sellepärast vähem armsalt kõlanud, vähemalt südames. Ka sõnum, mida need pühad meile taas meelde tuletasid, on ikka seesama, mis alati: Looja armastus on meiega kõikidest välistest oludest hoolimata, kui oleme selle oma südamesse vastu võtnud.

Jõulud rääkisid meile valguse võidust pimeduse üle. Üheltpoolt on sellega asi selge ja lihtne. Oli pööriaeg, päike käib juba pisut kõrgemalt ja nii need päevad tasapisi taas pikemaks lähevad. Seegi annab uut lootust. Annab aimu uuest tõusvast elust, uutest eelootavatest võimalustest. Aga samas see ka kohustab, paneb mõtlema, milleks ma mulle antud valgust kasutan? Millele kulutan ma oma aega, oma jõudu, lõpuks oma elu? Meie ees on avanenud uue aasta tee oma võimaluste ja valikutega. „Su elusaatus üks ots on Sinu enda käes” – nagu laulusalm ütleb. Palju on meie igapäevaste otsuste enda käes. Palju on minu enda teha, iga päev.

Toosama valguse võit pimeduse üle leiab ju aset igal hommikul, kui saame Looja armust taas silmad avada. Nõnda küsib iga algav päev meilt: hea sõber, mida sa kavatsed nüüd minuga peale hakata? On sul head plaanid mõttes? Iga päeva valgus on suur ja kordumatu varandus meie käes. Kui läheb valgeks, hakka tööle! Võib ka pisut varem. Toogu iga päev kasu ja rõõmu, ligimesele ja sulle endale! Jõulud tunnistasid meile ühest valgusest, millest osasaamiseks ei piisa tavalisest silmanägemisest. Parimad mitmevaatelised prillidki ei aita selle valguse äratundmisel. Inimeseks olemise töö tegemiseks on meil seda valgust vaja. See valgus tuleb meie ellu usu kaudu, tuleb südamete kaudu.

Johannes kirjutab meile sellest valgusest: *Tõeline valgus, mis valgustab iga inimest, oli maailma tulemas. Ta oli maailmas ja maailm on tekkinud tema läbi ja maailm ei tundnud teda ära. Aga kõigile, kes tema vastu võtsid, andis ta meelevalla saada Jumala lasteks.*

Olgem siis selle taevase valguse ja armastuse poolt juhitud algava aasta igal päeval! Jaanuarikuu juhtsõna kirikukalendris kõlab: *Ära kohku ja ära karda, sest Issand, su Jumal, on sinuga kõikjal, kuhu sa lähed!* Seegi sõna kinnitab meile, et võime julge südamega uue aasta tundmatutele radadele vastu minna. On keegi, kes teab ja hoolib ning Tema on lubanud olla meiega kõikjal ja iga päev.

Õnnistatud uue aasta teed ja tööd meile kõigile!

Praost Kaido Saak

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA JAANUARIS.

R, 1. jaanuar kl 11 uusaasta jumalateenistus armulauaga. Jeesuse nimepäev. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves. Organist Lia Salumäe (Toomkirik).

P, 3. jaanuar kl 10.30 Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev. Helistatakse kirikukelli.

Kogunemine Vabadussamba juures. Palvus piiskop Tiit Salumäe. **Kl 11 jumalateenistus**

armulauaga. Jõuluaja 2. pühapäev ja kolmekuningapäev. Teema: Issanda templis. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa. Organist Lia Salumäe (Toomkirik).

R, 8. jaanuar kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Teenib piiskop Tiit Salumäe. **Kl 13.30** teetund (jaanisaal). **Kl 18** noorteõhtu (noortetuba, Kooli 4).

P, 10. jaanuar kl 11 jumalateenistus armulauaga. Kristuse ristimispüha. Teema: Ristimise and. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves. (toomkirik). **Kl 11 Lastekirik** (Toomkirik).

N, 14. jaanuar kl 18.30 kogudusekooli 24. tund. Misjon I. Karin Teder (53935121) Skype keskkonnas.

R, 15. jaanuar kl 9 hommikupalvus. Teenib õpetaja Kristo Hüdsi.

P, 17. jaanuar kl 11 jumalateenistus armulauaga. 2. pühapäev pärast ilumispüha. Teema: Jeesus ilmutab oma jumalikku väge. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa (Toomkirik).

R, 22. jaanuar kl 9 hommikupalvus. Teenib piiskop Tiit Salumäe. (Jaani kirik).

P, 24. jaanuar kl 11 jumalateenistus armulauaga. 3. pühapäev pärast ilumispüha. Teema: Jeesus äratav usule. Teenib õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves (Toomkirik). **Kl 13 Leerikursuse algus** (Jaanimaja).

N, 28. jaanuar kl 20 kogudusekooli 25. tund. Misjon II. Karin Teder (53935121) Skype keskkonnas.

R, 29. jaanuar kl 9 hommikupalvus. Teenib piiskop Tiit Salumäe (Jaani kirik).

P, 31. jaanuar kl 11 jumalateenistus armulauaga. 3. pühapäev enne paastuaega. Septuagesima. Teema. Teenimatu arm. Teenib piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa (Toomkirik).

TULE KIRIKUSSE!

- ❖ järgi turvalise hajutamise põhimõtet (2+2 reeglit)
- ❖ desinfitseeri kirikusse sisenedes käsi
- ❖ kanna kaitsemaski või visiiri.

SISERUUMIDES JUMALATEENISTUSEL, KIRIKLIKUL TALITUSEL VÕI ÜRITUSEL

- ❖ istu hajutatult üle ühe pingirea (v.a perekonnaliikmed ja kirikutalitusel osalejad)
- ❖ kui hajutamine pole võimalik, kasuta maski või visiiri
- ❖ tervita ja soovi rahu ilma füüsilise kontaktita.

HAIGE VÕI VIIRUSKANDJAGA KOKKU PUUTUNUD

- ❖ ära liigu avalikes kohtades ega tule kirikusse
- ❖ võta kohe ühendust perearstiga ja järgi juhtnõore
- ❖ võimalusel lase ennast testida
- ❖ jää koju 14 päevaks või kuni analüüsi negatiivse tulemuse selgumiseni
- ❖ väldi kuni haiguse möödumiseni kõiki lähikontakte
- ❖ võta ühendust oma koguduse õpetajaga, kellelt saad nõu ja tuge.

PALVETA

- ❖ viirushaiguse tõttu hukkunud inimeste hingede pärast;
- ❖ COVID-19 haigusega nakatunute tervenemise eest;
- ❖ eneseisolatsioonis viibivate lähikontaktsete inimeste mittehaigestumise pärast;
- ❖ arstide ja meditsiinipersonali eest, et Jumal annaks tarkust, jõudu ja vastupidavust haigete ravimisel ja nende eest hoolitsemisel;
- ❖ kõigi ametnike ja otsustajate pärast, et Jumal annaks neile kannatlikku, tasakaalukat ja tarka meelt õigete sammude astumiseks ja otsuste langetamiseks;
- ❖ viiruse leviku tõttu töö kaotanud inimeste turvalisuse ja sotsiaalsete tagatiste pärast;
- ❖ majandusraskustesse sattunud ettevõtete püsima jäämise pärast;
- ❖ kõigi inimeste hingerahu ja meelekindluse pärast;
- ❖ kogu tekkinud olukorra lahendamise pärast Eestis ja kogu maailmas;
- ❖ Issand Kristus hinge ja ihu arstina tervendab ja õnnistab.

Soovime sulle kannatlikku meelt ja õnnistust!

LEERIKOOL TALVEL 2021.

Taas algab meie koguduse leerikursus. Kutsun sind osalema ja seda infot jagama.

Mis on leerikool? See on paik, kus inimesed saavad täpsemalt teada seda, mida kristlased usuvad ja kes nad üldse on. Sageli on kristlaste kohta erinevaid eelarvamusi ja välja kujunenud stereotüüpe ning need ajavad inimesi tihtipeale segadusse. Leerikoolis püüamegi arutleda ja õppida, mida kirikus usutakse. Püüame leida vastuseid küsimustele, mis on seotud Jumalaga, Jeesuse Kristusega ja Püha Vaimuga.

Meie koguduse leerikursus on kujunenud pigem arutlevaks ja annab võimaluse leeris osalejal kuuldu üle oma mõtteid vahetada ning neid analüüsida. Leeritundides käsitleme ristiusule olulisi teemasid, nt mis on üldse usk ja keda/mida uskuda? Kes on Jumal ja kas tema juhib inimese elu? Miks inimene peaks olema ristitud ja milline tähendus on inimese jaoks kirikul ja armulaual? Miks on maailmas kurjus ja kannatus? Kuidas elada õigesti ja hästi? Mis saab peale surma? jms.

Leerikooli on oodatud kõik, alates 15. eluaastast. Oodatud on kõik huvilised.

Leerikooli tulles ei pea sa olema ristitud. Ristimine toimub leerikooli ajal mõnel pühapäeval enne või pärast jumalateenistust.

Leerikursus kestab umbes kolm kuud. Kokku saame 7-8 korral ning leeritunni pikkus on 1,5 tundi. Pooled kokkusaamised võivad toimuda video vahendusel.

Leerikool algab pühapäeval 24. jaanuaril kell 13 Jaani majas, aadressil Kooli 6.

Esimesel kohtumisel määrame üheskoos sobilikud kokkusaamiste ajad.

Leerikursuse hind on 70 €, mis kompenseerib kulud, mida kogudus teeb kursuse läbiviimiseks. Kursust juhivad piiskop Tiit Salumäe ja abiõpetaja Kristo Hüdsi.

Registreerimiseks kirjuta meile aadressil haapsalu@eelk.ee

Kohtumiseni leerikoolis!

Kristo Hüdsi

KOGUDUSE NOORTETÖÖST.

2020 jääb ajalukku aastana, mida iseloomustab sõna COVID-19. Tõenäoliselt ei ole kedagi, keda koroona-haigus ühel või teisel viisil ei oleks mõjutanud. Oma jälje jättis see ka noorte kohtumistele.

Möödunud aastal õnnestus kõiki aegu arvestades, siiski kolmel korral kokku tulla (oktoobris, novembris ja detsembris). Kui tavapäraselt on olnud plaanis noorteõhtud reedeti, siis detsembris kohtusime laupäeval. 12. detsembril käisime noortega päeval matkamas Saunja õpperajal. Tegemist on Haapsalule lähima õpperajaga, kus meist enamik polnud varem käinud. Nii said noored avastada kodukanti ja looduses matkata. Raja pikkuseks kujunes ligikaudu kolm kilomeetrit. Raja vaatetornilt avanes vaade Saunja lahele, mis kohati oli jääkatte all ja Haapsalu linnale. Üheskoos jõime teed ja sõime Mari Kuli valmistatud jõulukooki. Noortele matkamine meeldis väga ja võimalusel läheme jälle. Pärast 1,5 tunnist matka jätkus tegevus koguduse noortetoas. Sel korral rääkisime teemal jõulude tähendus ja tähistamine ning valmistasime jõuluehteid, mis said riputatud noortetoa kardinapuule. Sellega noorte kohtumine detsembris piirdus. Kokku oli meid kuus ja rõõm on iga noore üle. Uuel aastal vastavalt võimalusele jätkame noortega kokkusaamisi kord kuus. Mõelgem oma palvetes meie Haapsalu noortele.

Kristo Hüdsi

PIIBLI- JA MISJONIKURSUS ÜHENDAB NOORI JA KASVATAB USKU.

Noorte piibli- ja misjonikursus, mida EELK Laste- ja Noorsootööühendus juba aastaid korraldab, on tuntud oma headuses ja ootab osalejaid kogudustest üle Eesti. Seal on saanud piibliaalast haridust hulk noori, kellest on kasvanud tublid töötajad oma kogudustesse. Käesoleval hooajal osaleb koolitusel ka üks meie koguduse noor, Rahel Strauss.

Kuidas tulid mõttele liituda noorte piibli- ja misjonikursusega?

Kuulsin kursusest esimest korda 2019. aastal kristlikul noortefestivalil Jäpe, kuid ei saanud siis vanusepiiri tõttu sellega liituda, kuna ma polnud veel 18-aastane. Selle aasta Jäpel räägiti kursusest uuesti ning kohe tekkis mul kindel otsus osaleda.

Mida loodad ja ootad kursuselt?

Läksin sinna, et oma usus kasvada ning saada uusi teadmisi ja kogemusi. Lisaks soovisin tutvuda omavanuste kristlastega.

Kui palju noori seal osaleb ja kust nad pärit on?

Meid on kokku 20 ringis. Noori tuleb kokku üle Eesti, kuid enamus on Tallinnast või Tartu kandist.

Mitu kogunemist on toimunud ja millised on esimesed muljed?

Kogunemised toimuvad nädalavahetusel üks kord kuus, septembrist kuni juunini Põltsamaa kogudusemajas. Kokku on seni toimunud kolm kogunemist ning kahel neist olen ise osalenud. Detsembrikuu nädalavahetus jäi viiruse leviku tõttu ära, kuid selle asemel toimusid Tartus ja Tallinnas väikesed paaritunnised kogunemised.

Esimesed muljed on tohutult head – otsus minna piiblikursusele on olnud mu elu üks parimaid. Olen saanud palju uusi teadmisi ja kogemusi ning ootan iga kogunemist pikisilmi. Tunnen, et mu usk on juba kasvanud. Olen tutvunud nii armsate, sõbralike ja tarkade inimestega ning leidnud endale sealt asendamatud sõbrad. Oleme piiblikoolis nagu üks suur pere ning saame omavahel väga hästi läbi. Täna Jumalat südamest, et Ta mind sinna kursusele juhataks.

Küsis Maria Strauss

MEIE ISA PALVE X.

Seitsmes palve: Vaid päästa meid ära kurjast!

Algkeeles ehk kreeka keeles kõlab see lauseosa tõlkes järgmiselt: „Päästa või hoia meid kurja või pahatahtliku eest.“ See palve on kuuenda palve teine pool, mis tähendab, et need on teineteisega lähedalt seotud.

Kuuendas palves palume, et Jumal meid patule ahvatlemise eest hoiaks ning seitsmendas palves palume, et Ta meid kõigest kurjast, mis on patu tulemus, ära päästaks. Pühakirja järgi on kõik kuri ja halb patu vili. Sellest järeldub, et kurjast saab päästetud olla see, kes on patust päästetud, millest

omakorda järeldub, et kui inimene on päästetud mõlemast nii patust kui kurjast, siis on tema palved täide läinud. Martin Luther ütleb oma seletuses „Meie palume selles palves kui ühel hoobil“, mis tähendab, et seitsmendat palvet palutakse kõiki eelnevaid palveid kokku võttes. Siit edasi nimetab Luther neli erinevat kurjuse osa, mis on patu pärast siin maailmas ning seeläbi inimese elu raskeks teevad. Nendeks on inimese hinge -, ihu -, vara- ja au kahju. Selles palves palub inimene, et Issand teda nendest hädadest ja viletsustest vabastaks.

Kuidas Jumal seda teeb? Jumal on töötanud olla inimese kõrval kõigil aegadel, Ta võtab need hädad inimeselt ning seeläbi kinnitab teda usus. Inimene võib seeläbi kogeda, et ta on kõrgemal kui see maapealne kurjus ning tunda hinges rahu, mida ei suuda miski anda ega kõigutada.

Iiobi raamat käsitleb tervikuna kannatuste temaatikat. Iiobil elu osaks olid ihulikud, hingelised, varanduslikud ja au kahju, kuid tema jäi kõige selle juures usus Jumalasse rõõmsaks ja rahulikuks. Iiob ütleb: „*Issand on andnud ja Issand on võtnud; Issanda nimi olgu kiidetud!*” (Ii 1:21). Hingevaenlane ei ulatunud uskliku ja jumalakartkliku Iiobi hingerahu rikkuma. Jumala laps, kes on Issandalt patud andeks saanud ning tema lootus on Issandas, ei hakka risti all kaebama ega hädaldama. Ta seisab kõrgemal kui kõik kurjus ja halb siin ilmas, sest ta on kurjusest päästetud.

Kui Jumala lapse maine teekond on lõpetamas ja ta astub vastu surmale, ei ole tal vaja tunda hirmu, sest ta teab ja temas on veendumus: „Minu Lunastaja elab ja Tema äratab mind üles viimisel päeval“ (Ii 19:25 ja Jh 6:44). Issanda töötus ja inimese veendumus kuuluvad kokku ja nii võib iga ristiinimene rõõmsa lootusega vastu minna kõigele, sest Ta on päästetud kurjast. Sellist usukindlust ja rõõmsat lootust palub inimene endale selles palves. Sellele palvele mõeldes saad paluda: „Hea Isa taevas, palun aita meil maise elu raskustes jääda rahulikuks ja kui tuleb meie lahkumise tund siit ajalikust elust, siis luba meil õndsas surma läbi siit hädaorust astuda igavesse rahusse. Aamen.“

Kristo Hüdsi

JÕULUKUINE „PIIBEL KÖÖGIS.“

12. detsembril kogunes “Piibel köögis” käesoleval aastal viimast korda. Piiblitundi oli kutsutud pidama Lääne-Nigula koguduse õpetaja Leevi Reinaru, kes selgitas kokkutulnutele tähendamissõna kadunud lambast. Köögis valmis lihtne ja hõrk pannileib. Kosutust said nii vaim kui ihu.

Osavõtjaid oli küll vähem kui tavaliselt, kuid osaduseks piisab ju, et kaks või kolm inimest Jeesuse nimel kokku tuleksid. Oli tõepoolest mõnus ja osaduslik õhtupoolik. Õpetaja Leevi Reinaru oli piiblitunni jaoks välja valinud tähendamissõna kadunud lambast. Lugesime koos kirjakohta Luuka evangeeliumist, 15. peatüki salmidest 1-7. Huvitav oli teada saada, et selles loos saavad kokku nii Vana kui Uue Testamendi karjasekujutlused. Tähendamissõnal on tihe seos Taaveti 23. lauluga, Jeremija jutustusega (Jr 23:1-8) ja Heseieli raamatu 34. peatükiga. Leevi Reinaru selgitas, et Jeremija ja Heseiel manitsevad kurje iisraeli karjaseid, kes ei hooli karja hea käekäigu eest, vaid mõtlevad enda heaolule. Sellega vihjab Jeesus kirjatundjatele ja variseridele, kes kehastavad karjast tähendamissõna esimeses osas. Jeesus ise on hea karjane, kes loo lõpus kadunud lammast otsima läheb. Tegelikult ongi selle tähendamissõna keskmes hea karjane, mitte niivõrd kadunud lammas. Jumal on saatnud meile Jeesuse, kelle lunastustöö läbi on igaühel võimalus pöörduda tagasi oma eksirännakult.

Piiblitunnile eelnes nagu ikka toiduvalmistamine. Kuna seekordne tähendamissõna oli seotud karjaseametiga, valmistasime köögis pannileiba. Selline lihtne leib võis olla tol ajal üheks karjase igapäevaseks kehakinnituseks. Leiba oleks võinud samahästi küpsetada ka kuuma kivi peal. Selleks, et hetkel valitsevat viiruseohtu arvestades toiduvalmistamise aega mitte ülemäära pikendada, kuid siiski ka midagi leivakatteks pakkuda, oli hummus kodus eelnevalt valmis tehtud. Leiva juurde võib igaüks pakkuda täpselt seda, mis talle meelepärane. Pannileiba oli lihtne teha ja see maitses imehästi. Jaanuarikuuks me “Piibel köögis” kogunemist praeguses olukorras ei planeeri. Ootame ja palume, et viiruse levik ja sellega kaasnevad riskid väheneksid. Järgmise kogunemise aja anname teada õigeaegselt.

Maria Strauss

PANNILEIB

Vaja läheb: 200 g täisterajahu (näit 150 g nisutäisterajahu ja 50 g rukki- või maisijahu), 1 sl külmpressitud taimeõli, 125 ml vett, 0,25 tl soola, 2 tl kuivatatud ürte oma soovi järgi (näit pune, tüümian, majoraan, rosmariin vm).

Valmistamine: sega ained ühtlaseks taignaks, jaga 10 osaks, rulli õhukeseks ja prae kuumal pannil ilma rasvata mõlemalt poolt kuldpruuniks ja krõpsuks.

Serveeri erinevate leivamäärete või dipikastmega. Sobib hästi ka salati juurde.

Allikas: <https://www.kochenundkueche.com/rezept/schnelles-fladenbrot>

Tõlkis Maria Strauss

MIDA VÄIKSED NÄITLEJAD JÕULUNÄIDENDIST ARVASID?

Jõulurõõmu osatäitja - Gloria (9): „Mulle väga meeldis näidendis kaasa mängida. Oli tore, et ma sain sel aastal mängida Jõulurõõmu. Sain õpetaja Sirje käest imekena valge kleidi ja ilusad kontsaga kingad. Jõuluõhtul oli ma päris pabinas, et kuidas kõik välja tuleb. Alles pärast viimast lauset ma enam ei pabistanud. Teised lapsed oli ka väga tublid ja meil läks hästi. Ma õppisin sellest näidendist, et jõuluajal on kõige tähtsam, et sul on südames jõulurõõm, mitte et saad palju kingitusi.“

Kadri osatäitja - Anmarii (7): „Ma olin näidendiga väga rahul. Andsin endast parima! Mulle meeldis näidendi teksti harjutada ja proovid tulid ka hästi välja. Kirikus esinemine tegi jõuluõhtu põnevaks. Ka minu suuremad õed, ema, isa ja vanaema tulid vaatama ja olid üllatunud, et ma nii hästi mängida oskan. See oli väga hea näidend. Pärast tahtsin ka mina teistele jõulurõõmu viia.“

Kadri ema osatäitja - Laura (13): „Mulle meeldib näidendites mängida. See jõulunäidend oli väga tore ja sisu oli õpetlik. Mängisin juba eelmisel aastal sama rolli ja see meeldis mulle. Oli tore, et me kordasime eelmise aasta näidendi ka sel aastal.“

SAAME TUTTAVAKS – ILMAR KIVILOO.

Möödunud aasta 6. detsembril toimus Haapsalu toomkirikus tavalisest pidulikum jumalateenistus, sest altari ees oli leeritootust andmas kaks leerilast ja lisaks uuendasid oma leeritootust 15 leerilast, kelle konfirmatsioonist möödus 25 või 30 aastat.

30. leeriaastapäeva oli tähistamas ka Ilmar Kiviloo, õigeusu vaimuliku nimega Justinus Kiviloo. Leeripäev on Ilmaril eredalt mees. „See oli palmipuudepüha ja 8. aprill,“ meenutab ta. Aasta oli 1990. Leeripäeva eelõhtul toimus Jaani kirikus ristimistalitus. Leerilapsi oli Ilmari mäletamist mööda paarikümne ringis, mis oli päris tore suurus: „Hiljem toimusid veel suuremad leerid. Siis tulid paljud need, kes ütlesid, et teeme nüüd ära selle, mis varem oli keelatud.“ Ilmar tuli leerile sellepärast, et oli sellest teemast väga huvitatud. „Mul oli nagu kõik hästi. Pere, töö ja kodu – kõik kenasti olemas, aga tundsin siiski mingit sisemist rahutust,“ meenutab Ilmar. Siis hakkas ta otsima. Noorel mehel oli

tuttavaid erinevate religioonide järgijate seas. Üks sõber töötas koristaja ja kütjana Jaani kirikus. Seal sattus Ilmar sagedamini kooripealsele istuma ning vanu raamatuid lugema. Ja otsustas leeri minna.

Jumal kutsub kogudusse

Leerikoolis käis Ilmar usinasti ja luges juurde nii palju kirjandust kui võimalik. Eestikeelset kirjandust oli sel ajal siiski veel üsna vähe. Pärast leeriohnnistamist sai Ilmarist koos abikaasa Ullega aktiivne koguduseliige. Esialgu oldi abiks talgutöödel, siis hakkasid noored laulma koguduse noortekooris. Kui 1990. aasta jõuludel toomkirik taaspühitseti, sai Ilmarist toomkiriku kellamees. Kellalöömine oli tol ajal suur töö. Ilmaril on unustamatud mälestused jõuluõhtu jumalateenistusest, millest tehti otseülekanne televisiooni. Kirikukell pidi lööma väga täpselt ülekande alguses. “Kella õlg oli lühike ja kõis tuli alla läbi kahe korruse. Selleks, et kell helisema saada, pidin hüppama lakke ja siis laskuma kõiega alla kükki,” selgitab Ilmar naerdes. Pärast kellahelistamist kiirustas ta kirikusse ja võttis sisse oma koha noortekoori ridades. Teenistuse lõpukella oli jälle vaja õigel ajal helistada.

Juba aasta pärast leeriskäimist tegi koguduse õpetaja Tiit Salumäe Ilmarile ettepaneku asuda õppima Usuteaduse Instituuti. Ilmar keeldus, sest ei pidanud end sobivaks. Kirikuõpetajad tundusid talle nii targad ja tähtsad. Aasta hiljem kutsus kirikuõpetaja uuesti. “No siis ma läksin, sest mulle tundus, et ehk see on ka Jumala kutse,” tunnistab Ilmar. Õpingute ajal puutus ta palju kokku teiste kristlastega. Eriti meelde jäävad olid noorte koosistumised, kus arutati, kuidas keegi mõistab usku ja Jumalat, kuidas näeb maailma. Kui Ilmar oma mõtteid jagas, siis ütles keegi, et ta olevat oma vaadetelt hoopis õigeusklik. Kulus veel umbes kümme aastat, enne kui Ilmar leidiski tee õigeusu kirikusse.

Õpetaja Tiit Salumäe soovitusel õppis Ilmar ka Soomes Helsingi lähistel asuvas Kauniainen Piiblikoolis. See andis talle lisaks soome keele oskusele palju teadmisi. Haapsalu koguduses oli Ilmar mõnda aega ka noortejuht.

Kirik vajab preestrit

Kui Tallinnas taastati Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku Püha Siimeoni ja Naisprohvet Hanna Kogudus, siis ei olnud neil veel oma kirikut ja kogunemised toimusid metropoliidi residentsis. Ilmar hakkas seal käima ja peagi salviti ta liikmeks. Kuna õigeusu kirik aktsepteerib ka teise kiriku ristimist, mis on toimetatud Kolmainu Jumala nimel, siis seda sakramenti ei korratud. “Varsti hakkasin ka kooris laulma, siis ilmikuna jumalateenistustel tekste lugema,” meenutab Ilmar. Kui Eesti Apostlik Õigeusu Kirik hakkas Tallinnasse rajama oma kirikuvalitsuse kantseleid, kutsuti Ilmar kantseleid üles ehitama. „Kujunes nii, et minust sai metropoliidi abiline ja saatja,” selgitab Ilmar. 2004 pühitseti ta õigeusu kiriku diakoniks ning õige pea sai temast arhidiakon ehk kiriku peadiakon. Diakoniametit sai ta pidada peaaegu kümme aastat. Muiates räägib Ilmar, et üks kuu enne, kui tal oleks olnud diakoni ametijubel, pühitseti ta preestriks. “Ju siis kirikul oli seda tarvis,” põhjendab ta.

Täpsemalt, Kihnul oli tarvis. Kihnu on koht, kus kohalik kultuur on väga tihedalt seotud õigeusu kirikuga. Seal oli kohapeal oma preester viimati 1960ndatel aastatel. Sellest ajast saadik toimusid teenistused siis, kui preester mandrilt kohale jõudis. Kuna Kihnu pärandikultuur on kaitse all, siis hakkasid sealsed inimesed nõudma, et neil võimaldataks õigel ajal oma kirikupühi pidada. Viimased seitse aastat ongi preester Justinus Kiviloo veetnud nii jõulupühad kui ülestõusmispühade nädala Kihnus ja teeninud sealset saarerahvast. See koht hakkas talle imponeerima juba esimesel külaskäigul. Tekkinud on ka head sõprussuhted.

Preestrina teenib Justinus ka Haapsalu ja Vändra kogudust. Ta on endiselt ka metropoliidi saatja ja tunnistab, et nad on 20 koos töötatud aasta jooksul kokku kasvanud. Lisaks töötab ta juba aastaid kaplanina Viru vanglas.

Et jätkuks elu ja tervist

Küsimuse peale, kus Ilmar end kõige kodusemalt tunneb, vastab ta pikemalt mõtlemata, et on ennast alati pidanud Haapsalu inimeseks. Isegi, kui ta kogu aeg pole siin elanud. “Tunnen end siin kõige paremini. See on lihtsalt nii hea linn,” kiidab ta. Naljaga pooleks aga tunnistab Ilmar, et kõige rohkem aega veedab ta ilmselt oma autos. Ringisõitmist on palju.

Ilmar on küll sündinud Raplas, aga üles kasvanud ja koolis käinud Haapsalus. Ema on pärit Mulgimaalt ja isa Tallinnast. Nad tutvusid koolis ning suunati üksteise järel Haapsallu. Kuigi emal on ka mingil määral kiriklikud juured, ei saanud Ilmarile osaks kristlik kodune kasvatus. Oma tee kirikusse on ta ise otsinud ja leidnud. Oma laste kohta aga arvab Ilmar, et nemad kasvasid rohkem ise: “Lastekasvatamine on selline asi, mida keegi ei oska.” Lapsed nägid väiksena pealt, kuidas nende vanemad kiriku juures tegutsesid ja millist elu nad elasid. Sealt on nad arvatavasti võtnud üle ka põhitõed. “Ehk nad kunagi hakkavad ka rohkem kirikus käima. Praegu nad loodavad rohkem minu palvete peale,” muigab Ilmar.

Uuele aastale mõeldes loodab Ilmar, et see tuleks parem kui eelmine. Talle ei meeldi, et seoses piirangutega on vaja nii palju mõelda asjadele, mis tema kui kristlase jaoks ei oma erilist tähtsust. “Möödunud aasta pani meid paika ja õpetas, et plaanide pidamine on mõttetu,” nendib ta. Uueks aastaks ta plaane ei tee: “Tahaks lihtsalt elada. Ja et oleks rahu ja tervist.”

Maria Strauss

KAUNITE KELLADE KÕLA.

20. detsembril andis oma traditsioonilise jõulukontserdi Haapsalu toomkirikus käsikellade ansambel Arsis. Esinesid põhi- ja noorte koosseis. Külalisena osales Rahvusooper Estonia solist Heldur Harry Põlta, kes on Arsise jõulutuurul kaasa teinud ka kümmekond aastat tagasi. Toona oli ta poiss-sopran ja küllap mäletatakse tema ülesastumist ka 2009.a üldlaulupeol. Nüüdseks on ta lõpetanud maineka muusikakõrgkooli Londonis ja on üks meie noorema põlvkonna huvitavamaid tenoreid.

Kontserdi kavas oli jõuluklassikat, erinevate autorite Ave Mariasid, aga ka Arvo Pärdi Peegel peeglis ja Ukuaru valss. Kontsert lõppes traditsiooniliselt Franz Gruberi Püha ööga. Esinejaid tänati sooja aplausiga. Arsise ansambel on tegutsenud 27 aastat, nende noortekoosseis 17 aastat. Haapsalu jõulukontsert oli järjekorras 25-s. Möistetavatel põhjustel jäigi see tänavu ainukeseks adventiaja kirikukontserdiks üldse. Aga nagu ütlevad inglased: „Less is more (vähem on rohkem)“. Vahel piisab ühest asjast, et su hing särama lööks.

Tiia Laar

TOOMKIRIKUS NÄEB

Haapsalu toomkirikus avati kiriku taaspühitsemise 30. aastapäeva puhul kaks stendi, mis meenutavad piltides kiriku ajalugu ja 30 aasta tagust pidulikku jõuluteenistust.

Esimesel stendil on toomkirikuga seotud sündmused aastatest 1944–1994. Pärast teist maailmasõda kirik rüüstati, seejärel algasid tasapisi uurimis- ja projekteerimistööd. Restaureerimisega hakati pihta 1980ndail. Kronoloogiat illustreerivad pildid, millest vanim pärineb 18. sajandi lõpust.

Teine stend Arvo Tarmula fotodega on pühendatud 1990. aastale, mil kell jõudis tagasi vahitorni tippu, kust see oli 1945 alla visatud. Alustati ka altari ehitust ja kirik sai Ahvenamaalt esimese oreli. Kirik taaspühitseti 1990. aasta jõulujumalateenistusega. Teenistust kandis üle Eesti televisioon. Stendide tekstid koostas Ülla Paras ja kujundas Egon Erkmann.

Kaire Reiljan - Lääne Elu

JOHANNESEPÄEVAL SAI MALLE ALLMERE KOGUDUSE TEENETEMÄRGI.

Johannesepäeval andis piiskop Tiit Salumäe EELK Haapsalu Püha Johannese koguduse teenetemärgi üle koguduse liikmele Malle Allmerele ja EELK aukirja Anton Pärnale.

Koguduse 19. teenetemärgi saanud Allmere on olnud Haapsalu Püha Johannese koguduse liige 1990. aastast ja koguduse nõukogu liige 1994. aastast. Ta on olnud koguduse kassapidaja ja revisjonikomisjoni liige.

80aastane Allmere on peaaegu 30 aastat osalenud vabatahtlikuna diakooniatöös, korraldanud diakoonia annetumüüki, keetnud ja katnud lauda külalistele ning kui tervis lubab, tuleb nüüdki meelsasti appi. Ta on eakate teetunni perenaine.

„Nii diakooniatöö kui ka teetunnid on valdkonnad, mida varem koguduses ei olnud,” on Salumäe varem öelnud. Tema sõnul oli otsus sel aastal teenetemärk Allmerele anda väga üksmeelne.

Haapsalu püha Johannese koguduse teenetemärki antakse 2003. aastast kogudusele ja Haapsalule eriliste teenete eest. On traditsioon, et teenetemärki antakse üle aasta koguduse liikmele ja kogudusest väljaspool asuvale inimesele.

Piiskop Salumäe andis johannesepäeva kokkusaamisel üle ka EELK aukirja Haapsalu ja Läänemaa muuseumide juhile Anton Pärnale. Muuseum haldab Haapsalu toomkirikut ja oma tänukõnes lubas Pärn hoida seda katedraali nii korras kui võimalik. „Vähe on igavikulisi asju ja tähiseid, aga katedraal on üks neist,” ütles Pärn.

Evangelist ja apostel Johannes, kelle nimepäeva 27. detsembril tähistatakse, on Haapsalu linna ja toomkiriku kaitsepühak. On saanud tavaks johannesepäeval Haapsalus lõppev aasta kokku võtta ja alustada uut.

Seekord tähistati koroonaviiruse leviku tõttu johannesepäeva Haapsalu toomkirikus tavapärasest tagasihoidlikumalt. „Sel aastal tähistame johannesepäeva teistmoodi, kui oleme seda 30 aastat teinud,” tunnistas ka Salumäe.

Kaire Reiljan - Lääne Elu

PIIBLIVIKTORIIN.

1. Pärast veeuputust sõlmis Jumal Noaga ja tema kaudu kogu Noast lähtunud inimkonnaga ning muude elusolenditega uue lepingu. Lepingu märgiks oli vikerkaar. Mis oli lepingu sisu?
2. Vanas Testamendis räägitakse nasiiriseadusest (4Ms 6:1-21). Nasiir andis Jumalale töotuse mingiks ajaks täielikult Temale pühenduda. Nasiir ei tohtinud süüa ega juua midagi, mis pärines viinapuust (vein, marjad, rosinad) ega kogu oma nasiiripõlve jooksul juukseid lõigata. Nasiire oli ilmselt väga palju, kuid Pühakirjas räägitakse nimeliselt ainult ühest nasiirist, kelle tohutu füüsilise jõu allikaks olidki tema lõikamata juuksed. Kes oli see vägimees-nasiir?
3. Mis on Aaroni õnnistussõnad?
4. Mis vanuses alustas Jeesus oma avalikku teenimistööd?
5. Jeesus tegi oma avaliku teenistuse jooksul loendamatu arvul imetegusid. Üks neist oli vee peal kõndimine. Millisel veekogul see toimus?

Vastused:

1. Jumala töotus, et Ta ei hävita enam kunagi kõiki elusolendeid uputusveega (1Ms 9:8-17).
2. Simson (Km 13-16).
3. „Issand õnnistagu sind ja hoidku sind! Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline! Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!“ –
Sõnad, millega Jumal käskis ülempreester Aaronit Iisraeli rahvast õnnistada (4Ms 6:22-27).
4. Umbes 30-aastaselt (Lk 3:23).
5. Galilea ehk Tibeeriase järvel (Jh 6:1, 16-21).

KA NII VÕIB JUHTUDA.

Külakoguduses asendab preestrit üks vanem ametivend.
Sellal kui ta kantslis hoogsalt jutlust peab,
hakkab üks vana naine südantlõhestavalt nutma.
Pärast jumalateenistust küsib preester naiselt meelitatult,
miks jutlus talle nii südamesse läks.
„Ah, isake,“ vastab too, „eile suri minu keits
ja kui ma nägin jutluse ajal teie habet ikeka üles-alla tudisemas,
mõtlesin kogu aeg oma surnud keitsele.“

JUHTSALM JA PALVE.

Ent nüüd jääb usk, lootus, armastus, need kolm, aga suurim neist on armastus. 1Kr 13:13

Kõrgeim, kõige kuulsusrikkam Jumal,
lase paista oma valgusel
minu südame pimeduses
ja kingi mulle õiget usku,
kindlat lootust,
täiuslikku armastust
ja sügavat alandlikkust.
Kingi mulle, Issand,
õige tunnetus ja teadmine,
et suudaksin täita
Sinu püha ja õige ülesande,
mille Sa mulle oma tões oled andnud.
Aamen.

Assisi püha Franciscuse palve aastast

SÜNNIPÄEVAD JAANUARIS.

2. jaanuar	Riina Teller	
4. jaanuar	Inga Teppor	
	Heli Aarsalu	82
5. jaanuar	Elfriede Vihterpal	91
	Ronja Soopan	
	Hanna Marii Sisas	
7. jaanuar	Markus Lauringson	
10. jaanuar	Tamara Pajo	82
	Aili Kaur	
	Julia Jätsa	
11. jaanuar	Sebastian Salumäe	15
12. jaanuar	Aliida Võhma	95
	Siim Gontmacher	
13. jaanuar	Hans Joosep Lõhmus	
16. jaanuar	Elar Võeras	
	Martten Soome	
18. jaanuar	Alari Truuver	30
	Elena Kõivastik	
20. jaanuar	Riina Lõhmus	
	Jaanus Kõuts	
21. jaanuar	Heli Kaljulaid	
	Gerda Järvsaar	
22. jaanuar	Ravel Öövel	
23. jaanuar	Jasper Oja	5
25. jaanuar	Marko Kasepalu	
	Kirsi Rank	35
	Evelin Korjus	
27. jaanuar	Renee Logberg	
	Meriliis Leemet	
31. jaanuar	Elo Jürise	
	Vendo Jugapuu	
	Matteus Kalda	

PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE

MEENUTUSI DETSEMBRI KUUST.

Ainus jõulukontsert oli ARSISe kellad

Lugege ja tellige ajaleht Eesti Kirik.

Sellel aastal siis nii – maski kohustus nii leeriaastapäeval kui ka leeripühäl 6. detsembril.

2020. aasta jõulud lähevad ajalukku sellisena. Tänu Jumalale, et saime koguneda kirikusse.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kell 9 - 15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Kohtumine koguduse abiõpetaja Kristo Hüdliga palutakse kokku leppida telefon 56952758.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Diakoonia annetusmüük on avatud kokkuleppel – 53039835 Lia Salumäe.

Eesti kiriku elust saab lugeda <https://e-kirik.eelk.ee/>, <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirik on avatud vastavalt kokkuleppele.

Toomkirik on avatud piletiga K – P 11 – 17. Koguduste gruppidele on külastuseks ja palvuseks kirik avatud ettetellimisel (tel. 5280635).

Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristo Hüdsi E-post: kristo.hudsi@eelk.ee 56952758

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.

